

LIST IZLAZI TJEDNO. GODISNJA PRETPLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.— OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA VII. BROJ 36. ŠIBENIK, 6. rujna 1936.

RUKOPISI SE NE VRACAJU — ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

Tri razloga

Riječ nije uvijek prazan zvuk. **Osobito to nije riječ koju mnogi očekuju i koja se, prema tome, izreče u pravo vrijeme.**

Takvu smo riječ i ovih dana čuli. Donio ju je, na uvodnom mjestu, istaknutu i potcrtanu, najvjerodostojniji tumač ideologije hrvatskog seljačkog pokreta — »Hrvatski Dnevnik«. Riječ je: o hrvatskom seljačkom pokretu i marksizmu.

Marksisti, koji sami sebe nazivaju i drugim imenima, kao: komunisti, ljevičari, protufašisti, prijatelji malog naroda, borci za pravdu i slobodu... izabraše jedan novi način za uspješno širenje svojih nazora. Odlučio: začu posvuda, uvući se u sve ustanove, ali smišljeno, oprezno i lukavo. Bez buke i upadljivog isticanja. Doći kao istomišljenici ili simpatizeri, da tako što lakše mogu sijati crno i otrovno sjemenje njemačkog Židova Marxa.

Sijači marksizma, potaknuti tim podmuklim načelima, pokušavaju prenijeti svoje motike, maškline i plugove i na njivu složnog i jakog hrvatskog seljačkog pokreta.

A što ima hrvatski seljački pokret s marksizmom? — Na to je, ovih dana, odgovorio, jasno i odlučno, »Hrvatski Dnevnik«: — **Hrvatski seljački pokret nema i ne može imati nikakve veze s marksizmom; nijednom marksistu nema mjesta u redovima hrvatskog seljačkog pokreta!**

Tako je razjasnio odnošaj između hrvatskog seljačkog pokreta i marksizma dnevnika, koji je najpoznatiji da govori o tome.

Mi ćemo, međutim navesti i razloge, zašto ne može biti nikakve saradnje ni veze između hrvatskog seljačkog pokreta i ideologije, koju zastupaju sljedbenici Marxa.

— NACIONALNOST je prva oznaka hrvatskog seljačkog pokreta. Zato se baš toliko naglašuje da je taj pokret hrvatski.

Čovjeku je prirodna ljubav prema svemu što mu je blizu i što je njegovo. Mila nam je zipka, u kojoj smo slušali slatke majčine uljuljanke. Dragi su nam židovi, među kojima se rastvoriše prvi pupovi našeg neđužnog djetinj-

Na križarski zbor u šibenik!

Poziv na zbor - Program svečanosti - Upute.

Hrvatsko Križarstvo u svom životu i razvoju osvajalo je stopu po stopu, slagalo žrtvu do žrtve, svrstavalo člana do člana i tako je stvorilo do danas jednu od najvažnijih: OMLADINSKU PROSVJETNU ORGANIZACIJU našem narodu.

Ne, to još nije dosta! Mi smo još na početku rada i svjesni smo da je sav naš rad priprava za veliki kršćanski narodni preporod koji tek ima doći. Velik je taj naš cilj i težak je put do njega. Mi smo osvajači. Treba ohrabriti prestrašene duhove i probuditi uspavane snage hrvatskog naroda.

ZATO TREBA DA SE PROSLAVI KRIŽARSKI DAN!

KRIŽARSKI DAN NEKA BUDE MANIFESTACIJA KRIŽARSKIH SNAGA! — Neka posluži upoznavanju naše okolice sa načelima i organizacijama Križarstva. Ta naša proslava jest naš *Križarski rad*. Toga dana treba da svi Križari javno istaknu poziv čitavom hrvatskom narodu: „Vratimo se opet kršćanstvu. Hoćemo sav naš javni i privatni život prožeti Kristovom naukom. Hoćemo da zabačene ploče zapovijedi Božijih opet dignemo i postavimo na časno mjesto.“

Stoga tog dana treba smionu izići pred lice naroda i na otvorenom mjestu proglasiti program.

A vi, braćo i sestre, iz naše bliže i dalje okolice, dođite u što većem broju u hrvatski Krešimirov grad, da uzveličate ovo slavlje.

PROGRAM PROSLAVE:

Ujutro: 6.30 križarska budnica; 7.30 doček gostiju iz bliže i dalje okolice Šibenika. 8.30 povorka gradom (cestom A. Supuka, ulicom S. Zlatovića, kraj pošte obalom do Katedrale). 9.30 Sv. misa na trgu, pred Katedralom, zatim javno zborovanje. Popodne: U 3 sata svečana priredba u Gradskom Kazalištu sa historijskim komadom „Tomislav“. 7 s. — koncert Glazbe na obali. 9 s. — odlazak gostiju.

stva. Gojimo posebne osjećaje prema selu, u kojem se zazeleniše i razcvale grane naše proljetne mladosti. — Zato bismo morali u sebi nemilosrdno umoriti sve osjećaje kad ne bismo ljubili kuće, sela, brda i livade, u kojima staju, po kojima se penju i na kojima oru naši ljudi, slični nama po mišljenju, čuvstovanju, običajima, nošnji i govoru.

A sve to pripada nacionalnosti, koju baš marksisti ne priznaju. Jer oni neće da budu ni Hrvati, ni Srbi, ni Slovenci; ni Nijemci, ni Francuzi, ni Italijani. Oni su samo i jedino marksisti. Beznarodni internacionalisti.

PRIGODNE ZNAČKE.

ODBOR ZA PROSLAVU izradio je dvije vrste prigodnih značaka: jedne mora imati svaki izletnik, a stoji 1 dinar, a druge su izdane da se s njima može sudjelovati priredbama u kazalištu i koncertu; vrijede kao ulaznica, a stoji din 5.

PREVOZNA SREDSTVA.

Za društva bliže okolice (Vodice, Tijesno, Murter, Zlarin, Primošten, Zablance, Rogoznica, Prvić Luka i Sepurine) biće organizirani parobrodi ili motori uz što nižu cijenu.

Za društva Okružja Šibenik iz dalje okolice (Biograd, Filip-Jakov, Tkon, Preko, Zman, Dragove, Soline, Dobropoljana) biće organizirani posebni parobrodi ako se prijavi dovoljni broj izletnika, a ako ne bude dovoljan broj izletnika, onda će se moći poslužiti Vikend-kartom uz polovičnu vožnju.

Društva, koja putuju željnicom mogu se koristiti popustom Vikend-karte.

KRIŽARSKJE ZASTAVE

Bratstva koja imaju križarske zastave neka svakako i njih ponesu, bez obzira na broj izletnika.

HRANA I SPAVANJE

Sva Bratstva koja misle u Šibeniku prenoćiti, neka se prijave, da bi im se mogla pripremiti hrana i spavanje. Za siromašnija Bratstva, koja ne bi mogla da se hrane u gostionama, odbor bi došao na ruku da bi im spremio hranu uz sniženu cijenu (juhu, meso, krumpir i komad kruha) din 4. Konačište na slami besplatno.

RED U POVORCI

Sva Bratstva neka se kod povorke strogo drže uputa načelnika i odredaba vježbovnika. Neka se nauče po mogućnosti sve do sada izašle križarske pjesme kao i hrvatske narodne pjesme.

Dovidenja na križarskoj proslavi u Šibeniku. Bog živi!
Odbor za proslavu Križarskog dana

— DEMOKRACIJA je odlučan zahtjev hrvatske seljačke ideologije. Bez nje se ta ideologija ne može ni zamisliti. U ime poštivanja zdrave slobode i vjerodostojne narodne volje, danas i vodi borbu, složno i nepopustljivo, čitav hrvatski narod, koji ne izbacuje iz svoje sredine nijednog čovjeka i nijedan stalež koji iskreno želi služiti i koristiti svom narodu.

Marksizam je, to je poznato, očiti i krvni neprijatelj takve demokracije. On traži nemilosrdnu i skrajnu diktaturu samo jedne klase — radničke klase. A u toj diktaturi nema mjesta ni slobodi ni narodnoj volji.

Socijalno zrnje

BEZ PLACE

Dok se sovjetski vlastodršci mičeju u unutrašnje stvari Španije, bune šire slojeve na ustanak i pokolj, mora zvanična moskovska PRAVDA od 9-8-1936 (br. 218) da prizna kako „hiljade i hiljade radnika u Sovjetskoj Rusiji već mjesecima nije primilo nagrade.“ Sa privotorenim nezadovoljstvom utvrđuje list činjenicu, da šumarski trustovi platne fondove radništva i činovništva „za sve moguće ciljeve izdaju i zločinački rasipaju“. Kako izlazi iz sljedećih podataka PRAVDE, radi se o mnogo milijuna rubalja nagrade: „Mnogim hiljadama gorosjeca ne isplaćuju se na natece... Mnogobrojnim radnicima sada u mjesecu augustu nisu još isplaćene ni nagrade za juni, a ni za maj... Tako iznose zaostaci u plaćanju samo kod četiri, od ukupnih 11, trustova narodnog komercijalata za drvarsku industriju preko 55 milijuna rubalja t. j. preko pola milijarde dinara. Ovi zaostaci ni u kom slučaju ne opadaju, već neprekidno rastu“. Doslovno se dalje veli: „Disciplina među radništvom je znatno opala. Pojave kao zakašnjenja, potpun izostanak sa rada kao i neispunjavanje radnih odredaba na dnevnom su redu.“

POVIŠENJE PLACA

Nismo nikada bili oduševljeni za fašizam. To ne može, u redovitim prilikama, biti nijedan čovjek koji cijeni slobodu i ličnu vrijednost čovjeka. Nu opet, htjeli ne htjeli, moramo priznati da su baš fašističke države one koje danas najviše nastoje da ublaže socijalnu bijedu.

Tako je u Italiji, Njemačkoj i Portugalu.

U Italiji je, na primjer, Mussolini sada naredio da se radničke plaće moraju povisiti za 5 do 15 postotaka.

DUGOVI NASIH SELJAKA

Dug je zao drug. Ali ne može se uvijek ni bez njega biti, iako ih ima

— POSTIVANJE TISUČLJETNE KULTURNE I VJERSKE TRADICIJE, poštivanje onoga što naš narod čini uistinu narodom, to je treća pripadna oznaka hrvatskog seljačkog pokreta.

A marksizam? On baš u tom pogledu ima svoje najizobličeneje i najdemonjskije lice. Načelo mu je: Pregaziti svu tradiciju, ugušiti svaki vjerski osjećaj i stvoriti novog materijalističkog, narodno iskorenjenog, bezbožnog čovjeka.

Nacionalnost, demokracija, poštivanje tisućljetne hrvatske kulture, to su tri razloga koja dovikuju marksistima svoju boju: Daleko vam kuća i kućište!

Ig.

koji se veoma lako, bez veće potrebe, zadužuju.

Dugovi naših seljaka kod banaka iznose jednu milijardu 524 milijuna i 337 tisuća dinara, a dugovi na tekućem računu i hipotekarnim zajmovima iznose 208 milijuna 336 tisuća dinara.

Od tih dugova otpada na Hrvatsku 528 milijuna 887 tisuća, na Sloveniju 238 milijuna 762 tisuće, na Vojvodinu 591 milijun 19 tisuća, na Srbiju 404 milijuna 603 tisuće, a na Crnu Goru 17 milijuna 759 tisuća.

To je što se zna. A koliko ima dugova koji nisu nigdje, osim u malim bilježnicama, zapisani!

Nedjeljno evanđelje

s poukom

XIV. nedjelja po Duhovima

EVANĐELJE SV. MATEJA. 6, 24—33. *U ono vrijeme, reče Isus učenicima svojim: Nitko ne može dva gospodara služiti: jer ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti: ili će jeanoga podnositi, a drugoga prezirati. Ne možete Bogu služiti i bogastvu. Zato vam velim: Ne budite zabrinuti za život svoj što ćete jesti, ni za tijelo svoje, čim ćete se odijevati. Ne vrijedi li život više nego jelo; i tijelo više nego odijelo? Pogledajte na ptice nebeske, kako ne siju, niti žanju, niti sabiraju u žitnice: pa ih Otac vaš nebeski hrani. Ne vrijedite li vi više od njih? A tko od vas brineći se može pridodati rastu svome lakat jedan? I za odijelo, što se brinete? Pogledajte na liljane u polju, kako rastu: ne trude se u peč baca, Bog tako odijeva: koliko će većina vas, malovjerni? Ne budite dakle zabrinuti, govoreći: Što ćemo jesti, ili što ćemo piti, ili čim ćemo se odijeti? Jer sve ovo neznabošci ištu. A Otac vaš zna, da vam sve ovo treba: Ištite dakle najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu: i sve će vam se ovo dodati.*

POUKA:

„Nitko ne može služiti dva gospodara“. Ove je riječi Isus rekao pred dvije hiljade godina, a nikada nijesu bile tako savremene kao danas. Uvijek je bilo ljudi, koji su htjeli i Bogu i davlu služiti. Ali takovih je danas i suviše.

Naš vijek ističe se nekarakternošću. Današnji ljudi mijenjaju svoja mišljenja, naračnosti, vjere, uvjerenja kao kapute. Najdublje i najvažnije osjećaje svoga srca i svoje duše upravljaju ne prema zahtjevu pravde i istine, nego interesa i ambicije.

Ta se prevrtljivost i beskarakternost osobito opaža na vjerskom polju. Današnji čovjek ne bi htio prekinuti s Bogom i Crkvom, ali opet nikako ne dozvoljava, da Bog i Crkva stavljaju norme i zakone njegovome radu i životu. Savremeni čovjek se divi ljepoti i snazi dekaloga (deset zapovijedi Božjih), ali istodobno neće da ga održaje. On se divi Božjoj moći i

snazi koja je stvorila i uzdrži ovaj svemir, ali ipak Boga psuje i grdi. On se divi crkvenoj nauci, moralu i radu, ali zato ipak u stalnome društvu znade je napadati kao mračnjačku i kapitalističku. Ovakovih primjera ima sva sila.

Ovakovi dakle ljudi htjeli bi „služiti dva gospodara“. A Isus veli, da je to nemoguće. Isus ne trpi takove dvoličnjake. On je došao na svijet, da donese „mač“ t. j. borbu, karakternost; da se zna, što tko misli; da se čovjek čitav opredijeli ili za Boga ili za mamona t. j. davalu.

Mnogi se izgovaraju i nastoje izbjeći ovome Isusovome zahtjevu, jer da se čovjek mora brigati za svoj ze-

maljski život, za svoju ekzistenciju, kruh i slično. Takovim Isus odgovara: „Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu i sve će vam se ovo dodati.“

Isus stavlja pred oči ptice nebeske i liljane. Njihov primjer, koji „niti siju niti žanju niti sabiru u žitnice, pa ih Otac vaš nebeski hrani“, mora pred očima lebdjeti današnjim ljudima, koji bi htjeli služiti dva gospodara.

I Ti, katoliče, dobro promisli današnje opomene Isusove. Odluči se i Ti, da služiš samo jednome gospodaru, i to Bogu. Odbaci od sebe svaku dvoličnost, nekarakternost i budi samo vjerni vojnik Kristov.

Pogled kroz rešetke Rusije

Prilikom umorstva vođa revolucije

U Rusiji vre. To smo odavna znali, ali posljednji događaji nam govore da su previranja u oštrom stadiju.

Veliki duh Berdjajeva, sina prostrane Rusije, preokao je: „Boljševizam će na svom krilu odnijeti onoga koji će mu dati smrtni udarac“. Ali i dalje: „Svi oni koji ljube patnički ruski narod ne smiju stvarati krvave reakcije proti današnjemu stanju, jer bi životi padali, a zašto mrcvariti i onako iznakaženo tijelo. Preokret će doći, sigurno će doći, pitanje časa je sporedno, ali sa sigurnošću se može reći da se taj čas bliža.“

Dnevna štampa javlja da su pale glave komunističkih prvaka. Jedan drugom spremaju zamke, pa od sedam vođa samo je jedan ostao na životu. Nije tu samo suprotnost Staljin — Trocki. Da su tu samo lične stvari, reakcija ne bi zahvatila tako velikog maha. Današnje stanje stvari vodi krah boljševističkog sistema u Rusiji.

Nisu tu samo lične zadjevice. Tu su dublji razlozi. Daleko smo od toga da bismo Trockoga smatrali nekim nosiocem pozitivnih snaga koje skreću i Staljin. Ne bismo se usudili ni zanijekati, da su i Staljin i Trocki posve blizu, i da je po srijedi taktika, da u evropski javni život prodre Trocki, ako već ne može Staljin. Ko zna, ne radi li i Trocki i Staljin dogovorno na ostvarenju svjetske revolucije!

Ne interesira nas, začas, ni jedan ni drugi.

Na dnu suprotnosti „trockizma i staljinizma“ mi vidimo nešto drugo. Cujemo kritik proletarijata koji još uvijek stoji prevaren u svojim najdražim nadama, i on steže pesnicu i pokazuje zube.

Govorili su proletarijatu o poslanstvu komunizma koji ima srušiti kapitalistički poredak. Vjerovao je i nadao se. Nije bio ni tako nestrpljiv, da bi blagostanje odmah sutra htio viditi. Cekao je godine. Od svega imao je samo vjeru i nadu; bio je obamamljen i kod toga je do danas ostao.

Ne samo to!

Govorilo mu se: kako su ukinute sve razlike između klasa, a kad tamo — svršilo je stvaranjem nove „klase vlasnika“, jedne nove buržoazije, o kojoj su mu prije samo najgora govorili. Dok vode revolucije primaju plaće velike gospode i uživaju radost života, radnici primaju plaću, s kojom moraju gladovati! — (Običan radnik prima mjesečno 80 rubalja, dok jedna funta masla stoji 23 rublja!)

Uvijek se je upiralo prstom u bogati carski dvor, a kad tamo: dame vođa revolucije su raskošnije odjevene od onih s careva dvora.

Radnik, pa i onaj običan, to vidi. Gadi mu se laž i licemjerstvo vođa. Dnevno se sve više uvjerava da vodama nije do onoga koji strada; njemu je glavno srušiti drugoga. — Sadi, da uzadem!

Novine javljaju da se u Rusiji vrže zatvaranja na veliko. Među zatvorenicima najviše je tvorničkih radnika i mladih ljudi na visokim školama.

Zašto apse radnike, to iz gornjih riječi vidimo, a zašto studente — i to je lako odgonetnuti.

Intelektualac se buni i ruje. On ima šire vidike od običnog radnika. Zna da u njegovoj velikoj zemlji vlastodršci ne postavljaju na nijedan vrh sinove slavenske krvi. Svu vlast imaju plaćeni došljaci, koji su loši sluge zlobnih gospodara. — Rusija tone. Pogriža je crv nametnika, kojima je glavno isisavati, a onda izmrcvareno tijelo tužne Rusije ostaviti na milost i nemilost.

To vide prvi sinovi Rusije. Zato se trzaju. Njihove trzaje osjećaju vlastodršci, koji su dnevno sve više ugroženi.

Jednako su nam tuđi: i komunistički i nekomunistički vode-nametnici, kojima je glavno zasjesti. Bez sustezanja odriču se jednih i drugih, pa bili na krajnjoj desnici ili lijevi. One na desnici još više osuđujemo, nego one na krajnjoj lijevi. Oni na lijevi, ako hoće biti dosljedni, morali bi biti i gori, do svih granica mogućnosti, jer nema razloga da ne budu takvi. — U ime koga i za volju koga?!

Kršćanstvo nije načelno proti gos-

podarskom dijelu komunističkog programa. Ta ono ga ima u svomu krilu (redovi)! Ali naglašava da je komunistički program teško provediv i kod ljudi koji se godinama bore proti sebičnosti i ostalim manama, kojima svi mi obilujemo. — Naravno, kulturni dio komunističkog programa ne može prihvatiti ne samo kršćanstvo, nego nijedan čovjek koji se ponosi da je razuman tvor. Kulturni dio komunističkog programa uči da smrću sve prestaje; da nad nama nema nikakve više sile, koja je sve stvorila i sve uzdrži — a ime joj je Bog.

Gospodarski dio komunističkog programa obiluje vrlo laskavim riječima, koje silno gode onomu koji strada. Ali i ovom prilikom ističemo onu toliko puta napisanu i izgovorenu, riječ: programi su lijepi, ali za svoje ostvarenje trebaju ljudi, trebaju čovjeka; a čovjeka ne mogu iz svojih redova dati oni koji su prekinuli vezu s nebesima. Njihov čovjek nema razloga da bude pošten. — Radi „čovještva“ ne, jer, ako nema nešto na njim, ono je prazna riječ.

A da je to tako, eto, život nam govori.

Junior

Po državi

DR VLATKO MACEK je lakše obolio. Liječnici su konstatali, da se radi o sasma beznačajnoj upali uha.

U ČETRDESET OPCINA U HRVATSKOJ, u kojima su se 30. pr. mj. obavili općinski izbori, bivša HSS pobijedila je s ogromnom većinom u svim općinama. U 38 općina bile su istaknute samo liste b HSS, dok su u 2 općine bile istaknute i liste JRZ.

VELICANSTVENI EUHARISTIJSKI KONGRES održan je 26. VIII. t. g. u Bošnjacima (dakovačke biskupije), na kome je učestvovalo preko 10 hiljada duša.

ZA SMJESTAJ MIRNIH UMOBOLNIKA, koji će se upotrijebiti za laki rad raspisana je licitacija za adaptiranje starih zgrada kod bolnice u Zemunik.

DIOPA DRŽAVNOG DOBRA VRANE. Već je utvrđeno, da će se od državnog imanja Vrane, koje obasize 3500 hektara okolnih seljacija podijeliti 1500 hektara, dok će 2000 hektara biti zadržano za posjed drž. ergela na Vrani.

ROD SLJIVA ove godine cijeni se na 100 hiljada vagona. Samo iz drinske banovine izvezeno je dosad 800 vagona.

GRADNJA SIRARNE U OLIBU.

Mljekarska Zadruga u Olibu pristupila je izgradnji moderne sirarne, koja će se po- aignuti pripomoću Banske Uprave i doprinosa zadrugara.

PRODANO BLEDSKO JEZERO. Bledsko jezero sa starim gradom, više hotela i vila, te brojnim gradilištima — što je sve dosad bilo vlasništvo bledskog restauratera Ivana i Marije Kenda — kupila je na dražbi ljubljanska Zadruga Gospodarska Banka za 23 milijuna i 400 hiljada dinara. Bled je tako opet ostao u domaćim rukama, a bila je pogibelj, da svršu u tudinske ruke buduće se za nj interesirao austrijski i talijanski kapital.

je, prijatelji, nemoral!

A vi, drugarice, nemojte se ništa bojati. Ta, što vam mogu roditelji? Dužni su, da vas hrane i odijevaju! I drugo ništa!

Kad je tako, onda ne treba više ni u crkvu ići. Ta što će vam? Da vas gnjavi?! To nije sloboda! A ljepota je samo u slobodi!

A vi, roditelji, nemojte se previše ljutiti. Pustite slobodu svojoj dječici, kako bi se i oni mogli malo prooveseliti — recimo... Vi ste stari, nesavremeni i nemoderni, i što je kod vas nemoralno kod vaše crvenkasto obojene dječice je moralno i — obrnuto. Stoga vas najljepše molim, pustite im uzde, dajte im slobodu, pa ćete doskora imati novo pokoljenje koje je došlo na svijet samo zato da se nagleda, i nauživa crvenog raja.

Dolje moral! Živio dr. Panča koji ubija nametljivce!

Eto, prijatelji, to je — recimo — slobodna ljubav. — Sto zato, ako radi te slobodne ljubavi mora, rijeke i jezera dnevno gutaju mlada tjelesa, a tramvajski i željeznički kotači krše čuone kosti, kroz koje se toči krv i prosipa mozak...

Enigmata

Podlistak

Recimo - slobodna ljubav

(Ozbiljna humoreska)

Ma da, prijatelji, moderno jest! Kako da ne?! Više nego moderno! A svak od nas znade: što je moderno — jest i ostaje dobro. To znadu i male gospodice od navršениh trinaest i četrnaest.

Vidim, da vas zanima. E, kad je tako, valja štogod i ispričati....

Vi znate, prijatelji, kako smo daleko dotjerali. Tako se, na primjer, mladim gospodicama prohtjelo, da se u trinaestoj, četrnaestoj ili dvadesetogodini svog „temperamentnog“ života, kad krv „buja poput potoka i rijeka u zmi i prijeti da se prelije“, umjetno poigraju „tate i mame“.

Ništa zla! Ta, moderno je! Naučile su one — ne kod kuće — negdje vani od starijih i „pametnijih“ drugarica, da postoji negdje „slobodna ljubav“.

Slobodna ljubav! — O, kako lijepo i idealno zvuči ta riječ. Kako

ne, kad se danas svugdje propovijeda o nekoj slobodi: štampe, čovječnosti i — ko bi sve nabrojio. A te slobode, koju danas traže poput Diogena sa električnom žaruljom od petsto svijeća, nigdje nema, i sav je trud ostao uzalud. Dok napokon ne nadosmo — slobodu. Ali gdje? Pogodite! — — — U „slobodnoj ljubavi“!

Emancipirale se starije — udate i neudate. Potražite muškaračka prava i sada više nisu ni muški ni ženske. Za njihovim primjerom povele se i naše najmlade.

Nu, ja se zabrljao.... Da pređem na stvar.

Dakle: uvedoše slobodu u ljubav. Kako to, o dragi Bože, lijepo miriše. Zamislite, prijatelji! Recimo — da smo u kakovoj zabitnoj borovoj šumi. Na borovima, recimo, kosovi i ševe i, recimo, pjevaju ljubavne pjesme. Sjajna, krvava mjesečna baca, recimo, slabo, blijedo svijetlo na borovo granje. (Svijetlo ne smije da bude jače, jer jako svijetlo ne pogoduje „mističnim“ čuvstvima.) Zemlja miriše na catu, a po zemlji poredani parovi.

Jelte, krasan prizor. I onda on, raznježen, šapuće:

SKUPSTINA ZADRUŽNOG SAVEZA održana je ovih dana u Splitu. U novu upravu birani su istaknuti hrvatski javni radnici. Za predsjednika je izabran dr Silvester Giunio, za potpredsjednika don Ante Brašković, župnik Vranjica, za članove predstojništva: Čulić Dragutin, Budiselić Adolf i Drezga Petar. Za predsjednika nadzornog odbora izabran je prof. Marin Katunarić. Novi predsjednik u svom govoru rekao je, da će nova uprava raditi, da zadržarstvo dovede u sklad sa gospodarskim interesima hrvatskoga naroda. U upravu su još birani: Don Ivo Petković, župnik Skaljara dr Miho Skvrce, odvjetnik u Dubrovniku, Kalodera Stijepo, posjednik u Blatu na Korčuli, dr Mile Vuković, liječnik u Imotskom, Oštrić Sime, posjednik u Novigradu, Silobričić Josip, ljekarnik u Biogradu n/m. U nadzorni odbor još su izabrani: Don Đuro Perušina iz Lastve, Cedić Ivan iz Grohota, Separović Vicko iz Blata na Korčuli, Marušić Ivan iz Milne, Buško Niko iz Stona i Smoljan Faustini iz Ista.

„HRV. DNEVNIK“ PROTIV MARKSISTA. Zagrebački „Hrvatski Dnevnik“ od 28. pr. mj. donio je vrlo značajan i odlučan uvodnik protiv marksista i njihove tvorevine „Pučke fronte“ pod naslovom „Hrvatski seljački pokret i marksisti“. U njemu se među ostalim ističe i ovo: „... Sve se to čini po jednom planu i dobro smišljenom sistemu, koji međutim nije imao, nema i ne će imati u hrvatskom narodu nikakvog odjeka... Naš predsjednik dr Vlatko Maček, kao najpoznatiji interpretator volje i interesa hrvatskog naroda, svojim je jasnim izjavama, koje je dao u nekoliko navrata, naglasio, da u političkoj i kulturnoj organizaciji hrvatskog seljačkog i općenarodnog pokreta nema mjesta nikome koji nije srasao s našom narodnom misliju, a to vrijedi u prvom redu za komuniste i marksiste uopće, koji su svojim političkim, socijalnim, kulturnim i etičkim pogledima drugi svijet, koji nema ništa zajedničkoga s našom narodnom dušom.“

TO SAMI PRIZNAVAJU!

Prema sovjetskom listu „Sovjetska trgovina“ (br. 99 i 110 od 1936) srednja cijena jednog para cipela iznosi 100 rubalja. Sukno za jedno odijelo staje 180 rubalja. Cijelo odijelo 310 rubalja. Sovjetski list „Ekonomija plana“ (br. 2, 1936) piše tim povodom: „I pored izvjesnih uspjeha u pogledu količine, kakvoća i izbor industrijske proizvodnje ne mogu zadovoljiti kupca. Bolju i raznolikiju robu možete naći samo u nekoliko uzornih radnji.“

Rudari na Donecu žale se da im je nemoguće nabaviti u skladištima svoga kraja posude, umivaonike, itd. „Već tri mjeseca, piše jedan sovjetski građanin, obilazim velike radnje, a ne mogu da nađem dobrih hlača. Ljudi su katkada prisiljeni da sami sebi kroje rublje od crvene i plave tkanine pošto bijelih pamučnih tkanina nema. U Moskvi je nemoguće kupiti zaista pristojno odijelo. Prodava roba je rdava“ („Komers Sovjetnik“, 8 aprila 1936).

Kad toliko priznavaju sami, biće onda i gore.

Život na Visovcu

Može li biti govora o životu na tom malenom, osamljenom otočiću? Baš kao da ga je zato Svevišnja desnica i opkolila na po'la golim brdinama, da bude daleko od života! U sredini je vode, da ne bude lagan pristup k njemu. Ne čuje se u njegovoj blizini ni zvižduk lokomotive, ni truba automobila...

Kad se spusti noć da svojim tamnim velom obavije čitav kraj sa otočićem, tada nema tu vreve svijeta, što izlazi na večernje šetnje, nema tu večernih koncerata... Sve je tiho i nijemo... Glasa čutinije! Tek da čuješ tužni glas čuka koji razbija noćno mrtvilo, tek kakav poljski čurak prekida noćnu tišinu...

Tako ljeti, a zimi nijeni toga... Pa kakav je to život na Visovcu, koji tek katkada oživi kakav putnik, turist, što dolazi da se divi ljepoti malenog otočića? Kad bi samo to bio život, onda bi bio žalostan život mnogih, mnogih što se povukoše na osamljena mjesta, da u tišini provode pravi život!

Don Marko Vežić

hrvatski književnik

Svojom je oporukom Don Marko skoro sve svoje ostavio u dobrotvorne svrhe, bilo gotovinu, koja je zagonetno oplakčana, bilo dugove, ukoliko budu utjerivi. To je plemenit gest, komu se mnogi nisu nadali, pa je začudno, kako su po njegovoj smrti mogle nastati fantastične novinske laži, da uzbude maštu lakovjernih, koji ne traže istinu. Don Marko je ostavio lijepu svotu za svoj mramoran grob, na kojemu ima biti natpis: Don Marko Vežić katol. svećenik, hrvat. književnik, r. 16. 4. 1867. u Drnišu, umro 27. 8. 1936. u Vrpolju.

Nije bez pravog razloga sebi dao naslov „Hrvatskoga književnika“. Na literarnom polju radio je on oko 50 godina. Najbolje to vidimo po bilješkama, koje je ostavio. Trebat će ih srediti i objelodaniti drugom prigodom u kakvom književnom listu. Ovdi je nam je prikazati samo kratkim crtama njegov životopis i rad na polju knjige.

Marko Vežić p. Petra i p. Peše Dogan rođen je u Drnišu 16. 4. 1867. od grkokatoličkih roditelja. Pučku je školu svršio u svom rodnom mjestu, sedam razreda gimnazije u Zagrebu, osmi u Zadru kod isusovaca te teol. nauke u Zadru. Službovao je u raznim mjestima šibenske biskupije 47 godina. Pred dvije godine bio je umirovljen, ali je ostao u župnoj službi u Vrpolju do smrti.

Već od petoga razreda gimnazije slao je zadarskom „Narodnom Listu“ svoje manje pjesmice i pripovijesti; rodoljubnog i drugog sadržaja, pod pseudonimom: Zalimir.

Dok je bio mladi svećenik, pisao je mnogo političkih i patriotskih dopisa. U kasnijim godinama piše vrlo brojne sastavke iz pučkog života, o vjerskim stvarima i prevada brošure i knjige iz stranih jezika. Najviše je zastupana beletristika (crtice, novele, pripovijesti). Ukupni je broj njegovih radova, većih i manjih, preko 400, od kojih oko 30 prijevoda, najviše s talij. jezika.

Preveo je poznati roman A. Fogazzara „Daniel Cortis“, koji je počeo izlaziti u „Hrv. Smotri“, Zagreb, dok nije prestala, potom su dva dobra dijela tiskana u šibenskoj „Hrvatskoj Misli“, dok nije i ona u početku svjetskoga rata prestala. Od Fogazzarovih djela Vežić je preveo izabrane pripovijesti „Idilli spezzati“. Od tih je već dio tiskan u prvom „Viencu“. Preveo je veću pripovijest „Sestru Ivanicu od Križa“ od odlične talij. spisateljice Matilde Serrao, koja je tiskana u „Obitelji“ na Rijeci. U rukopisu je ostalo još desetak pripovijesti s talijanskog prevedenih, te pripovijest „Margarita Tresan“ i „Život Isusov“, oboje iz francuskog. Don Marko je preveo kortizmenjak glasovitoga Segnera (40 opsežnih propovijedi, od kojih je 6 tiskano u Rijeci Božjoj, Sibe-

nik, 1931 i 1932.)

Naklada Ivana Ostojića u Donjoj Tuzli g. 1905. objelodani „Priručnik za dušobrižnike“, 86 str., Don Markov prijevod s talijanskog.

Od onoga što je ostalo u rukopisu, najvažniji je neobjelodanjeni originalni roman iz seoskog života s natpisom „Gorski Usvi“.

Ima preko 40 novina, listova i revija, u kojima su razasuti radovi Don Marka. To su: Vienac (za Đ. Arnolda), Zagreb; Gospina Krunica, Split; Pučki list, Split; Vrhbosna, Sarajevo; Serafinski Perivoj, Sarajevo; Kalendar Danica, Zagreb; Kalendar Srca Isusova, Zagreb; Srgj, Dubrovnik; Prosvjeta, Zagreb; Kršć. Obitelj, Mostar; Nar. List, Zadar; Hrvat. Riječ, Šibenik; Dan, Split; Hrvat. Država, Split; Mladost, Zadar; Pučke Novine, Split; Obitelj, Rijeka; Hrvatska Smotra, Zagreb; Hrvatska Prosvjeta, Zagreb; Smotra Dalmatinska, Zadar; Hrvat. Misao, Šibenik; Dušobrižnik, Varaždin; Hrvat. Obrana, Osijek; Hrvat. Nar. Zajednica, Sarajevo; Novine, Zagreb; Jedro, Sarajevo; Hrvatska, Zagreb; Kalendar: Jeka od Osijeka; Hrvat. Riječ, Split; Gospa Sinsjka, Sinj; Narod. Straža, Šibenik; Hrvat. Duša almanah, Čaglič kod Zagreba; Seljačke Novine; Jadran, Split; Novo Doba, Split; Jadranska Vila, Omiš; Pučka Prosvjeta, Split; Riječ Božja, Beograd; Šibenik; Hrvat. Straža, Zagreb; Jadran. Pošta, Split; Katol. Svijet, Sarajevo i Katolik, Šibenik.

Ne možemo se sada upuštati u kritiku književnog rada Don Marka Vežića, ali donosimo odlomak recenzije o njemu iz Jadranske Vile (Omiš), koja je g. 1928 donijela i njegovu fotografsku snimku.

„Vežić pripada uz Don Iliju Ujevića u red specijalno dalmatinskih pisaca. On riše dalmatinske seoske tipove i bilježi snažnu osebnju narodnu riječ na izvoru. Zato ga izvan Dalmacije teže čitaju i prigovaraju mu. Doduše, njegov je stil dobrano opor, ali njegove radove treba proučavati a ne samo čitati iz zabave. Ljubitelji su narodnog blaga golemo riznica, od kojih se može mnogo naučiti. Vežić radi iz poriva i za ideje. Nije nikad za svoj rad dobio niti tražio materijalne plate. Zato je zaslužio nešto višeg moralnog priznanja“.

Stil je Don Marka pun provincijalnih i lokalnih riječi, turcizama i kovanica. Piše duge, zvučne i pompozne rečenice (književni marinizam), ali ostaje vrlo osebnju i duboko narodan. Nije čudo, da su se za njegov književni rad zanimali Dr. V. Jagić, poznati slavista, i drugi učenjaci. Trebat će pak pretresti sve Don Markove rukopise, da se iznese što je važno o ovom hrvat. piscu.

D. Krsto Stošić

Javna zahvala

Zahvaljujući najprije dragom Bogu, koji mi je dao osobitu milost da dočekam dijamantni misni jubilej, smatram ugodnom dužnošću, da se ovim putem javno zahvalim svima, koji su svojim prisustvom uzveličali moje slavlje ili me počastili čestitkom ili darom.

Neka je posebna hvala preuzvišenom administratoru Dr. Jerolimu Mileti, koji nije žalio truda, samo da taj dan bude uz mene, i koji je u prepunoj crkvi izrekao toplu i dirljivu povijest.

Osobita ide hvala mjesnom župniku vlč. Don Ivanu Silvestriću, kojega je zasluga, da je svečanost bila onako lijepa.

Hvala preč. Don Vinku Rasolu i Don Matu Garkoviću, koji su, kao nezaboravni moji prijatelji, došli da se sa mnom vesele.

Trajna hvala č. ss. Dragocjene Krvi, umir. učiteljici g. Mariji Cibilić, Marijinim kecerama, Malim Križarima i drugima, koji su se trudili, da akademija, u moju počast priredena, bude onako lijepa i svečana.

Napokon toplo zahvaljujem cijelom pučanstvu, koje mi je prisustvom kod službe Božje i akademije pokazalo svoju ljubav i privrženost.

Još jednom neka je svima moja duboka i trajna hvala, a od Boga plata.

Silba, 20 augusta 1936.

Don Joso Lovrović, umir. župnik.

Po svijetu

SVJETSKI MIROVNI KONGRES, koji se početkom t. mj. otvara u Bruxellesu, prema naredbi belgijske vlade, mora se držati pri zatvorenim vratima. Zabranjeno su sve manifestacije u gradu kao i postavljanje zvučnika po kavanama, ulicama i drugim javnim mjestima. Vodstvo kongresa se još mora obvezati, da govornici ne će napadati nijednu vladu. Za ovaj kongres inače su mnogo agitovali i oduševljavali se naši komunisti.

ISLANDSKI GLAVNI GRAD Reykjavik ovih dana proslavio je 150-godišnjicu svog opstanka. Još prije 30 godina taj grad je imao samo 6 hiljada stanovnika, a danas ih ima 116 hiljada, trećinu svega stanovništva Islandije.

PROGLAS STALJINA CRVENOJ VOJSKI. Staljin je izdao crvenoj vojsci i mornarici proglas, koji je izazvao najveće uzbuđenje u cijeloj Rusiji. U njemu među ostalim kaže: Drugovi! Budite spremni na borbu, budite spremni da žrtvujete svoje živote, jer čas, koji ste dugo čekali, došao je. Odlučna borba može planuti svakoga časa i vi morate biti spremni i morate izvršiti svoju dužnost. Budite spremni na svakom mjestu i za svaki čas, ali osobito vi koji ste blizu granice.“ Ovaj proglas općenito se tumači tako, kao da Staljin očekuje ustanak u zemlji i napadaj nekih stranih sila.

CUDNA OSTAVSTINA. Jedna 74-godišnja starica iz države Illinois (S. D. A.) oporučno je ostavila svojim psima i mačkama sve svoje imanje. Njena rodbina pokušala je, da obori ovu njenu oporuku, ali je najviši sud u Chicagu donio presudu u korist životinja.

KATOLICKO NOVINSTVO U FRANCUSKOJ. U Francuskoj tiska se: 54 katolička dnevnika, 200 katoličkih tjednika 2 hiljade raznih katoličkih časopisa i 10 hiljada župskih glasila.

KRVAVI NEMIRI U UKRAJINI RADI GLADI. I ako je sovjetska vlada proglasila opasno stanje, u Ukrajini se sve više šire nemiri radi velike gladi, koja vlada. Sovjetska crvena vojska bez milosrđa mećima iz pušaka i mitraljeza strijelja jadne seljake, a brojna apšenja su na dnevnom redu.

EUHARISTIČNI KONGRESI U POLJSKOJ. Ove godine održala su se u Poljskoj tri velika euharistijska kongresa: u u Kolomeji (sa 40 hiljada učesnika), u u Przemislu (sa 100 hiljada učesnika) i u Lomzi (sa 100 hiljada učesnika). Na njima se raspravljalo o značenju presvete Euharistije za kršćansko življenje u obitelji i u javnosti te za uzgoj.

OBACENJE SULTANA. Iz Tanganike (Istočna Afrika) javljaju, da su primili sv. krštenje sultan iz Bongufija i žena mu. Bili su katekumeni (pripravljali su se za sv. krštenje) još od g. 1932. Da bi lakše prisustvovali vjerskoj pouci; sultan je bio dao sagraditi posebnu kuću blizu misijske postaje Buhorove. Ovaj lijepi primjer vladarev sigurno će imati velikog upliva na podanike.

vog života!

Dvije svetkovine kroz mjesec kolovoz učine da Visovac dobije nešto od gradske vreve, no tva ne prestaje njegov život. Za ta dva dana u Marijinom se svetištu izmijeni oko 10.000 duša! Nijesu to turisti, već seljački svijet, koji više cijeni pravi, vječni život od onih što se po gradovima dadoše na vrtoglavi moderni život, koji nikada neće usrećiti čovjeka!

Vjera pruža pravi život, a ta se vjera odražuje na licima našeg seljaka, koji dolazi da posjeti Marijino svetišće, oazu srednje Dalmacije. Na ta dva dana (2. i 15. kolovoza) u Marijinom svetištu osnaži se Nebeskom hranom oko 1500 duša! Zar to nije znak života?

Tako na malenom, osamljenom Visovcu ima života i to pravoga života! Jedino taj je život kadar da obnovi zemlju, jedino taj je život kadar da spasi moderno društvo od katastrofe, do koje ga dovode razni crni elementi.

— Visovac je prst koji upire u nebo!

F. P. Ivanov

Ne može se nazvati životom ono što prestaje, jer to ne pruža zadovoljstva. Ta kud ćete većih i širih i raznorodnijih uvjeta za život u današnje moderno doba? Pa ipak nezadovoljstvo na svakom koraku. A zašto? Jer ljudi izgubiše pravi pojam o pravom životu.

Moderni život rađa smrću! Čovjek posjeduje i tijelo i dušu. I jedno i drugo treba uzgajati! Duša je vječna i treba se pobrinuti za njezin vječni život Milošću. Tek kad je čovjek sretno riješio pitanje svoje duše, može se reći da žive pravim životom.

Glas Gospodnji čuje se u tišini. Tada je razumljivo, da se duše koje ostavljaju svijet, da se više posvete životu duše, povlače u samotna mjesta, gdje se bolje čuje glas Gospodnji.

Takvih duša ima na Visovcu! A ima ih svake godine! Ostavile su svijet i došli su na Visovac da se pripreve za svijet. Došli su na Visovac da mlade duše obogate vječnim neprolaznim dobrima. I kad se tako narese, kad se tako oboruzaju, onda će znati u svijetu živjeti pravim životom.

I zato je maleni Visovac pun pra-

BORBA PROTI NEMORALU U POLJSKOJ. Ministar unutrašnjih poslova izdao je naredbu svim podređenim policijskim vlastima, da sa svom strogošću moraju postupiti protiv nemoralnih spisima, fotografijama, slikama oglasima i predstavama.

SOVJETSKA CRVENA VOJSA efektivno je najjača na evropskom kontinentu, jer u sovjetskoj Rusiji danas služi pod zastavom 1 milijun i 300 hiljada vojnika, a osim toga raspolaže već sa 10 milijuna dobro izvežbanih pričuvnika. Ima najmanje 4500 aeroplana i više od 5000 tankova te je po tankovima najmoćnija armada svijeta. — To je ta razvikana borba komunista protiv militarizma i klevnog sve većeg naoružavanja država.

IZ NESRETNE SPANJOLSKE. Komunisti su u Rosa de la Frontera navalili na zgradu, u kojoj je bilo 45 skauta zapalili je te onemogućili mladićima bijeg iz nje, koji su tako živi izgorili.

Naši dopisi

Dragove (Dugi otok)

KRIZARSKI TEČAJ. Prošlih dana bio je ovdje delegat V. K. B. akademikar br. Rucoif Pavlek i održao društveni tečaj našim Križarima. Predavanja su držali br. delegat i duh. voda. Posjet i zanimanje bilo je vrlo dobro. Osobito su bili oduševljeni Mali Križari s kojima smo počeli novi način društvenog rada s lakom atletikom i ritmičkim vježbama. Delegat je pohvalio našu četu Malih Križara radi agilnosti i oduševljenja za križarski rad. Oni su osobito veseli, što se njihov vodnik ovih dana sprema u sjemenište i kani se posvetiti službi Kristovoj kao svećenik.

POPRAVAK NASIH CRKAVA. G. poduzetnik šime Grandov vodi radove oko popravka župske crkve i one Bl. Dj. od Dubovice. Temeljito su restaurirani krovovi i obnovljene unutrašnjosti. Na brežuljku Gospe od Dubovice napravlja se četrnja, koja je bila prijeka potreba radi ljudi koji za ljetnih vremena posjećuju ovo zavjetno svetište. Voda će služiti za uzdržavanje svetišta i zalijevanje borova koje će jesenas zasađiti okolo.

Velikom oduševljenjem i ljubavlju poduzeli smo akciju, da proširimo našu župsku crkvu, koja je jako malena da primi sav puk. S produženjem crkve na zapad, dolazi u pitanje zvonik, koji bi u tom slučaju došao baš pred vrata crkve. Svi su sporazumni, da se onda zajedno poduzme i gradnja zvonika, koji ne bi mnogo stajao jer bi se naslanjao na zapadni zid crkve i na posebnim betonskim stupovima.

Javili su se i prvi dobročinitelji koji su crkvi darovali odlične svote. Tako su gde Peričić Matija, žena Bože i Peričić Jakovina, žena Mate osavili župskoj crkvi svaka po hiljadu din., a Gospi od Dubovice svaka po 5 dolara. Osim toga darovali su g. g.: Fižulić Ivan, Peričić Božo, Peričić Mate, Dragović Mate, Milišić Mate, Tomasov Božo, Fižulić Roko, Marsić Ivan, Car Jure, svaki po 5 dolara, a g. Fižulić Mate 3 dolara, te Vidučić Nikoala 1 dolara i g. Brusić Kristina 2 dolara. Očekujemo i druge darove za proširenje crkve i zvonika. Svima dobročiniteljima neka dragi Bog i naša draga Gospa od Dubovice stotruko naplati. I drugi se u njih ugledali, da započetu akciju što skorije dogotovimo.

SKOLA. Banska uprava odobrila je pripomoć od 36 hiljada din. za dovršetak školske zgrade. Nadamo se, da ćemo s radom skoro započeti i da ćemo još ove godine doživiti otvor škole.

ČATRNJA. Dosađajna četrnja nije mogla naš puk obiskrbljivati s vodom, jer je bio premalen reservoir. Zato smo nastojali da se reservoir proširi. Banovina je u tu svrhu odobrila 40 hiljada din, pa ćemo ove godine i to pitanje sretno riješiti.

Silba

UTJESLJIVA POJAVA. — Dneva 23 kolovoza o. g. odijeliše se od naše župe tri djevojke, da se u samosanu čč. sestara Dragocjene Krvi Isusove u Banja Lucii — Nazaret posvete Bogu. Ispraćene od svojih roditelja i znataca do parobroda, oprostiše se od svih prisutnih suznim očima dovijajući im zaćnji zbogom. Rijetka je to pojava, da odjednom tri punoljetne djevojke ostavljaju zauvijek svoje roditelje, svoj dom, da se, prezirući svjetske zamane, zaklanjaju među samostanske zidove, pa samozatajom i pregaranjem prigrle tri evanđeoska zavjeta.

Kalendar Rujan

N.	6	14 nedj. po Duh. - Zakarija, pr.
P.	7	Bl. Marko Križevčanin
U.	8	Mala Gospa © trecak
S.	9	Petar Klaver, pr.
Č.	10	Pulherija, carica
P.	11	Proto i Hijacint, m.
S.	12	Ime Marijino

Sv. Pulherija

Potekla je iz grčke carske obitelji. Rodila se g. 397 kao prvo dijete u cara Arkadija i carice Eudoksije. Pulherija, već kao dijete isticala se velikom pobožnošću i svetošću. Tako, kao maleno dijete stvorila je zavjet vječnog djevičanstva. A da ga ne bi nikada opozvala, darova stolnoj crkvi u Carigradu zlatni sto sa ispisanim zavjetom.

Iza očeve smrti, radi bratove maloljetnosti, Pulherija postane carski namjesnik i upravitelj. Pravda i ljubav bila su dva temeljna načela, na kojima je počivalo caričino upravljanje.

Pulherija je, i kao carski namjesnik, uvijek ostala ponizna i najskromniji život provadala na carskom dvoru. Sve svoje dohotke utrošila bi u zidanju crkava, oltara i samostana. U

Ali je istodobno i utješljiva pojava, da se danas, kada moderni duh zahvaća i seosku žensku mladež, nalazi još djevojaka, na koje taj duh nije djelovao, niti ih je mogao odvratiti od njihovog nauma.

Molimo se dragom Bogu, da im da de milost, da ustraju na započetoj putu, i da Duh Sveti i u drugim njihovim drugaricama probudi zvanje za savršnijim samostanskim životom. Njihove pak molitve neka ganu milosrđe Božje, da u našoj Silbi još više usplamti ljubav prema svakoj kreposti.

Katolik

Dobre knjige

PIERRE CHARLES, *Molitva svih časova, I, II i III svezak*. Izdanje „Vrela života“, knjižni e za duhovni život. Sarajevo, Sokolović M. Paše 5. Cijena pojedinom svesku 20.— Din. Sva tri sveska, od ukupno preko 470 strana, zajedno s pošarinom, samo 57.— Din. (Krasan originalni platneni uvez po knjizi 12.50 Din. više).

Iza prvog sveska ovoga djela, koje je toliko oduševljeno i simpatija pobudilo, došla su i druga dva. S puno zanosa, ali bez namještenosti, s nekim snažnim uvjerenjem, P. Charles nam u ovom svom djelu predočuje svu ljepotu i svu potrebnost života s Kristom. Nitko valjda od suvremenih pisaca nije tako dobro pogodio ton i način, kojima treba govoriti današnjim dušama, da ih se potakne na nutarnji život. Svako razmatranje prožimlje vedrina i svjetlost pravoga božanskog života. Pisac nimalo ne umanjuje zalijeva Spasiteljevih, — naprotiv: što dalje idemo, oni postaju sve veći — ali on nam pokazuje, kako pun, lijep i doista vrijedan život ni ne postoji izvan Njega. Ono dakle, što je za nas važno, to je naći način, kako da se s Njim što uže sjedinimo. Neodoljivom nam snagom Charles pokazuje, kako je to sjedinjenje moguće i kako samo do nas stoji, da se odazovemo pozivima milosti.

Zbog svih ovih osobina kao i mnogih drugih odlika možemo smatrati, da je potpun prijevod ovoga djela na hrvatski jezik velik dobitak i pravi događaj na području naše inače taklo oskudne duhovne književnosti. P. Charles se smatra u svijetu jed-

isto vrijeme odgajala je maloljetnog brata Teodozija II, koji se nakon proglašenja punoljetnosti okrunio za cara i oženio. I za bratova vladanja Pulherija je igrala važne uloge u državi i imala velikog utjecaja na razvoj ondašnjih prilika.

Za vrijeme sv. Pulherije carigradski patrijarh Nestorije širio je krivovjerje i nijekao božansko materinstvo Bl. Gospi. Svetica se je energično suprostavila krivovjerju i baš njezinom zaslugom bio je sazvan sabor u Efezu gdje su stotine pravovjernih biskupa osudili Nestorija i potvrdili staru nauku da je Bl. Gospa uistinu Bogorodica. I tako se — kako lijepo opaža jedan povjesničar — po Božjem Promislu dogodilo, da je djeвица i Kristova zaručnica od Nestorijevog huljenja obranila i proslavila Djevicu i Bogorodicu.

God. 450 umre car Teodozije II bez djece, pa Pulherija postane carica. Da bi lakše i uspješnije vladala golemim carstvom, ponudi brak nekom Marcijanu, odličnom i pobožnom senatoru, ali samo uz uvjet da ostavi netaknuto njezino djevičanstvo. I tek nakon zadanog obećanja, Marcijan postane car i muž sveteice.

Samo 3 godine proživjela je svetica u sretnom braku. 10. rujna 453 rastavi se sa ovim svijetom. Ovaj brak, iako kratak, bio je od velike koristi i važnosti, jer je carsko žezlo, nakon smrti Pulherije, došlo opet u ruke čovjeka koji je baštinio svu dobrotu, pravednost i vrline carice i sveteice Pulherije.

nim od najboljih duhovnih pisaca: ovo mu je djelo prevedeno na mnoge evropske jezike, dok je samo francusko izdanje premašilo sto hiljada primjeraka! Sve je to najbolji poticaj svakom našem laiku i svećeniku, da se pretplati na ovu knjižicu. (Dosađ su izašle sve četiri knjige; prva je klasično i divno djelo Lallemana, „Nauka o duhovnom životu“, str. 287, cijena 30.— Din., naručeno s pređašnja tri stoji samo 21.— Din., tako, da dosad izašle sve četiri knjige stoje 78.— Din. Sva se svota ne mora odjednom poslati!)

LAICKA KATEKIZACIJA

Kao nikad dosad: svijet je prepun zabluda, poganštine i bezboštva. A sijači kukolja i protivnici Boga uspijevaju to lakše, što je u narodu slabije poznavanje temeljnih istina vjere. Bezbožnici napreduju najviše tamo, gdje ljudi ne znadu, ili ne pamte više, ni onoga, što se uči u malom katekizmu!

Zato u današnje dane Papa i svikoliki Biskupi toliko naglašavaju nuždu katekizacije. Nju stavljaju za prvu i najprečnu zadaću i dužnost sviju savremenih akcija katolika. I ne samo svećenici, nego i svi laici, muški i ženski, stari i mladi, pozivaju se na katekizaciju!

Svako u svojoj kući i obitelji, u svojoj sredini i okolini treba da katekizira! A nije katekizam samo za djecu! I stariji treba da ga znadu; da ponove i dobro dozovu u pamet ono: što su čuli kao djeca, pa da o tome zreljom pameću mozguju. Želja je Crkvenog vodstva da se čak u vjerskim društvima i svima organizacijama Katoličke Akcije na sastancima čitaju pojedina poglavlja katekizma!

Uviđajući nuždu i želeći da slušaju Glavare, svijesni će katolici i katolikinje u svojoj okolini rado katekizirati. Učiti će i ponavljati bar po koji časak nedjeljno pitanja i odgovore makar iz onoga malog katekizma.

Da svatko lako dođe do toga maloga katekizma izdalo je Društvo sv. Jeronima među svojim knjižicama po dinar Decharbov: „Mali Katekizmi“. Dakle za sam jedan dinar može svatko dobiti Katekizam i početi katekizirati. Ta prva i temeljna knjižica vjerskog života, treba da se u najvećem mogućem množstvu proširi u hrvatski narod. — Naručuje se: Društvo sv. Jeronima, Zagreb — Trg kralja Tomislava 21.

Život Šibenika

BLAGODARENJE. U nedjelju na 6 ov. mj. prilikom rođenja Nj. Veličanstva kralja Petra II biće blagodarenje u katedrali. Počinje u 10 s.

MALA GOSPA u varoškoj župskoj crkvi proslaviće se najsvetije. U predvečerje biće svečana večernja, a zatim vatromet. Na blagdan biće jutro u 5 s. lekcije. U

6 s. pjevana sv. Misa. Zatim svako pola sata tihe sv. Mise. U 10¹/₂ s. zadnja svečana sv. Misa. U 5¹/₂ s. popodnje procesija. Iza procesije propovijed i blagoslov. — U ostalim crkvama biće nedjeljni red službe Božje.

BLAGDAN MALE GOSPE slavi se i u Vrpoljskom svetištu. Uoči blagdana pjevane litanije i ispovijedanje. Na blagdan biće

prva sv. Misa u 4 s. Zatim u 6, 7¹/₂ i 8¹/₂ s. Lekcije u 10 s. U 11 s. pjevana sv. Misa i propovijed. Iza sv. Mise blagoslov sa Presvetim.

CRKVENA PROSLAVA KRIZARSKOG DANA — obaviće se u nedjelju. Ujutro u 7 s. biće sv. Misa i zajednička sv. pričest svih društava kat. Akcije. U kat. Domu biće sastanak sa prigodnim predavanjima i deklamacijama. Izvanjska svečana proslava biće u nedjelju 13 ov. mj. Za proslavu vrše se razne pripreme.

OTVOR OSNOVNIH ŠKOLA. U utorak 1 ov. mj. sve osnovne škole u gradu započele su novu školsku godinu sa sv. Misom i zazivom Duha Svetoga.

UMRO DON MARKO VEZIĆ. U četvrtak 27 prošlog mjeseca preminuo je u Vrpolju vč. Don M. Vezić upravitelj tamošnje župe, inače umirovljeni župnik. U petak bio mu je sprovod. Pokopan je na mjesnom groblju. Na sprovodu bilo je nekoliko svećenika iz grada. Počivao u miru!

URA KLANJANJA — biće u nedjelju 6 ov. mj. u katedrali od 6—7 s.

NOVI PRISJEDNIK DUHOVNOG STOLA. Ovih dana imenovao je preuzv. biskup Don Franu Grandova, vjeoučitelja i ekonomu u sjemeništu za prisjednika duhovnog stola sa pravom nošenja crvenog pojasa. Cestitamo!

Križarske vijesti

NOVO KRIZARSKO BRATSTVO osnovano je u ličkim oštarijama, okružje senjsko.

OPĆA PROSLAVA KRIZARSKOG DANA. Opća crkvena proslava križarskog dana je u nedjelju 13. rujna. Taj će dan Križari po svim krajevima pristupiti sv. Pričesti, a bit će i primanja po novom obrascu za svečana primanja, koji se nalazi u Priručniku. Na Križarski dan je i sabiranje doprinosa za križarsku organizaciju. Molimo prijatelje Križara, da se sjele križarske omladine tih dana.

PRIREDBA U ZBORU. — Velika križarska priredba u Zagrebačkom Zboru biti će u nedjelju 18. listopada. Za priredbu se vrše već sada pripreme.

TEČAJ I DUH. VJEŽBE U ZAGREBU. Tečaj sa duh. vježbama u Zagrebu bit će od 18. X uveče do 24. X. Držat će se u Domu duh. vježba na Jordanovcu. Učesnici će na dan 18. X prisustvovati križarskim svečanostima u Zagrebu. Uplaćuje se 100 din. Prijave što prije, svakako do konca rujna.

NAS PUT III DIO. Ova knjiga, koja obraduje prosvjetni rad Križara za mjesec od rujna do konca godine izašla je i bit će poslana društvima, koja su je platila i koja su barem posljednje dvije knjige platila. Ostala društva neka smjesta šalju novac unaprijed, jer se bez naplate ne šalje knjiga. Knjiga stoji 15 din. Bez te knjige nije moguć sustavan rad na prosvjetnim sastancima Križara. Naravno da se mogu dobiti i prva dva dijela te knjige, za prve mjesec u godini.

Bratskom

AKADEMSKOM KRIZARSKOM BRATSTVU „MAHNIC“ U ZAGREBU

Pređraga moja mlada Braćo! Vesele me izrazi Vaše sinovske odanosti, poslušnosti i ljubavi, saopćeni mi u Vašem pismu od 23. srpnja iz Filip-Jakova. Ali i da mi niste formalno izrazili svoju odanost, poslušnost i ljubav, Vaša djela o tome jasno govore. I baš je to jedan od najjaćih dokaza, da ste na pravome putu, i jedan od najsigurnijih zaloga, da je pobjeda Križarstvu osigurana, što ste vazda sa Sv. Ocem Papom i uvijek uz svoje Biskupe. To je i razlog Vašem postanju, ali jak poticaj Vašem ustrajanju i junačkom snošenju najnovijih križeva, koji su snašli našu dragu Križarsku organizaciju.

Budite uvjereni, da sam ja sa svojim svećenstvom uvijek uz Vas! A i moja potpora, i moralna i materijalna, neće Vam nikada izostati.

Cestitajući Vam od srca na uspjesima Vašega tečaja i taborovanja u Filip-Jakovu i želeći, da vaš trud bude okrunjen trajnim plodovima, rado Vam šaljem svoj matpatstirski blagoslov i

ostajem Vaš u Presv. Srcu Isusovu
† Ivan,
nadbiskup i metropolit vrhbosanski.
Sarajevo, 1. kolovoza 1936.

Šaljite pretplatu!